

Т.І. Стойчик

Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей,

Кривий Ріг, e-mail: stoychuk_t@ukr.net

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИЙ КВАЛІФІКОВАНИЙ РОБІТНИК ЯК РЕЗУЛЬТАТ ЕФЕКТИВНОГО ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ

Аннотація. В статті розглянуто питання підготовки конкурентноспособного кваліфікованого робочого, а також вплив управління на процес підготовки.

Ключевые слова: управління, конкурентноспособність, професійно – технічне образование.

Annotation. The question of training a competitive skilled worker and the influence of management in the training process were considered in the article.

Key words: control, competitive, professional-technical education

Постановка проблеми. Докорінні зміни, що відбуваються на сучасному етапі в Україні, передбачають створення адекватних до цих процесів соціально-педагогічних умов і зумовлюють необхідність оптимального реформування, розумного проектування та впровадження сучасної моделі освіти.

Розв'язання проблем цієї галузі неможливе без обов'язкового подолання усталених стереотипів та консерватизму в управлінні навчальним закладом.

У сучасній Україні проходить реформування, реорганізація та становлення нової системи освіти. Вона набуває неперервного характеру. Йдеться про створення підсистеми, зокрема професійної освіти [1-2], скажімо, гірничого профілю.

Досліджуючи вимоги ринку праці щодо професійної підготовки конкурентноспособних кваліфікованих робітників гірничого профілю, зазначається, що роботодавець зацікавлений в якійсь підготовці, яку можливо забезпечити лише за умови високого кваліфікаційного рівня, а тому

управління навчальним закладом має бути орієнтоване на вирішення означеної проблеми.

Довгий час в розвитку професійно-технічної освіти переважав “валовий” підхід з орієнтацією на кількісні показники. У сучасних умовах професійно-технічна освіта зобов'язана готувати робітників нового типу, які здатні реально бути конкурентоспроможними на “ринку праці”, своєчасно реагувати на потреби суспільства, органічно поєднувати широку загальноосвітню теоретичну підготовку і навчання високій професійній майстерності.

Ніколи ще проблема якості освіти в Україні не мала такого важливого ідеологічного, соціального, економічного і технічного значення, як нині. Висування проблеми якості на перший план визначається рядом об'єктивних чинників: по-перше, від якості трудових ресурсів залежить рівень розвитку країни і її глобальної економічної конкурентоспроможності; по-друге, якість освіти набуває все більшого значення в забезпеченні конкурентоспроможності кваліфікованих робітників на ринку праці.

Важливе теоретичне й практичне значення має Робоча програма загальної мети й завдань якісної підготовки, згідно з якою системи освіти повинні: забезпечувати якість підготовки виробничого персоналу; – розширити доступ до професійної освіти і навчання та надати їй відкритості щодо зовнішнього світу; підвищувати професійну мобільність виробничого персоналу; забезпечувати офіційне визнання знань, умінь і кваліфікацій у всьому просторі Європейського Союзу в інтересах неперервного навчання та кар'єрного просування [3].

Питання підготовки сучасного конкурентноспроможного кваліфікованого робітника в державах ЄС вирішуються на найвищому політичному рівні, оскільки вони є складовою загальноєвропейської стратегії зайнятості та економічного розвитку.

Наразі виникає гостра потреба у формуванні таких знань та умінь, які в навчальному процесі відігравали б ключову роль. Таку професійну діяльність часто називають «ключовими кваліфікаціями».

Опитування роботодавців стосовно найбільш затребуваних характеристик гірника визначає ряд ключових кваліфікацій: загальноосвітні знання, уміння і навички широкого використання; когнітивні здібності; психомоторні здібності; персональні якості; соціальні здібності.

Видозмінюється і професійна освіта, яка розуміється не просто як сума знань, а як методологічна підготовка плюс комп'ютерна грамотність і певний рівень інформаційної культури. Одночасно формується нова професійна освіта і навчання «третьої» грамотності: культура спілкування, естетичне виховання, широка інтелектуальна діяльність, яка характеризує загальну культуру людини.

Виявлені аргументи щодо підготовки свідчать про те, що сучасна економіка, по суті, перетворює суб'єктів освіти в суб'єкти ринку. Професійно-технічні навчальні заклади стають посередниками між клієнтом (учнем) і споживачем (гірничим підприємством – потенційним працедавцем).

До труднощів, яких зазнають випускники професійно-технічних навчальних закладів гірничого профілю, нами віднесено такі: не завжди достатній рівень їх знань та вмінь; слабка готовність до праці в конкурентних умовах; відсутність сучасних професійних якостей, таких, як уміння протистояти розчаровуючим впливам реальної дійсності; розуміння стійких гуманістичних принципів, адекватних переваг і меж своїх індивідуальних особливостей і можливостей; переосмислення й емоційна саморегуляція, дбайливе ставлення до власних професійних і моральних ідеалів

Висновки та перспективи подальших розвідок. Ці обставини мають спонукати керівника навчального закладу до пошуку такого змісту і структури підготовки кваліфікованого робітника, які дадуть можливість забезпечити потрібну «товарну кондицію» клієнта – випускника професійно-технічного навчального закладу. Дана стаття не вичерпує всієї повноти вирішення проблеми щодо підготовки конкурентноспроможних кваліфікованих робітників в системі професійно-технічної освіти. Тому наступні дослідження варто скерувати на поглиблений пошук шляхів

підвищення ефективності підготовки конкурентноспроможних кваліфікованих робітників.

Список використаної літератури

1. Концепція Державного стандарту вищої освіти – К., 1997. – 26 с.
2. Концепція професійної освіти України. – К., 1991. – 6 с.
3. Образование: сокровитое сокровище: Доклад международной комиссии по образованию в XXI век, представленный ЮНЕСКО. – ЮНЕСКО. – 272 с.